

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Sobota, dnia 18 października 1919 roku.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia po „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej – Zgoda № 1 w Warszawie.

Cena prenumeraty:
w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.80
Za roznośnięcie 70 fen. miesięcznie.
Z przesyłką pocztową:
Kwartalnie Mk. 19.50
Miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:
Sob. 18.X Łukasza Ewang.
Niedz. 19.X Piotra z Alkantary.
Pon. 20.X Jana Kantego.
Wt. 21.X Urszuli.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów w składowej i marka za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 10 fen za wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego. Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Dziś premiera! **CASINO** **Dziś premiera!**

Ostatnie przedśmierne i nieśmiertelne dzieło

TOŁSTOJA:

Ojciec Sergiusz

Dramat w 7 aktach, z prologiem i epilogiem, wytwórni **JERMOLJEWY** w wykonaniu najlepszych artystów teatru

Stanisławskiego w Moskwie

pod kierunkiem reżysera **PROTAZONOWA.**

W roli Księcia **KASACKIEGO** (Ojca Sergiusza) — **J. MOZUCHIN.**

W roli **KOCHANKI MIKOŁAJA I** — **G. LISENKO.**

Rzecz dzieje się w pałacu cesarskim, „W CUDOWNYM MONASTERZE“, w pustelni „TAMBINSKIEJ“, w „Monasterze Sergiejewskim“ i innych słynnych miejscowościach Rosji.

Obraz Biura „SFINKS“ w Warszawie.

Początek 1-go przedstawienia punktualnie o 7/8 pp.
„ ostatniego przedstawienia punktualnie o 9 wieczorem.

Z powodu nadzwyczajnych trudności i kosztów sprowadzenia obrazu ceny miejsc podwyższone.

PASSE-PARTOUT, prócz oficjalnych i prasowych, bezwzględnie nieważne. 2516 1

OBWIESZCZENIE.

Zwracam uwagę właścicieli domów mieszkalnych w Łodzi, względnie ich pełnomocników, rządów lub administratorów, na ogłoszenia na murach miasta w sprawie przedkładania wykazu mieszkańców do użytku Władzy Skarbowej przy wymiarze podatku od zysków wojennych.

Prezes Zarządu Skarbowego
PILGER.

2511 I

Podjęcie rokowań w celu zakończenia strajku rolnego.

Jest nadzieja, że strajk zakończy się jutro.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 17 października. Wczoraj wieczorem, zgłosili się do ministra Spraw Wewn. p. Woiciechowskiego przedstawiciele klubu P. P. S. pp.: Moraczewski i Ziemięcki w towarzystwie prezesa Związku robotników rolnych p. Kwaśpińskiego, w celu podjęcia rokowań na temat zakończenia strajku rolnego. Nie jest wykluczone, iż strajk zostanie odwołany już jutro. Powodem

tego zwycięstwo żywołów więcej rozważnych w łonie Związku, przerażonych niesłychaną agitacją wywrotową, do jakiej komuniści znaleźli asumpt z racji zerwania rokowań z rządem i Związkiem ziemian.

Układy będą prowadzone, jak poprzednio, ze Związkiem ziemian za pośrednictwem rządu.

Komuniści proklamują strajk powszechny.

Nawet P. P. S. przeciwstawia się temu.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 17 października. Wczoraj późno w nocy odbyło się zebranie centralnego komitetu związków zawodowych i rady związków zawodowych na którym postanowiono na dzień 20 bm. (w poniedziałek) strajk powszechny, pod różnymi pretekstami: ucisku robotników i t. p.

P. P. S. wydało odezwę do robotników, wzywającą by nie brali udziału w strajku, gdyż jest to robota komunistyczna, zdążająca do zdeorganizowania związków zawodowych i wywołania rozłamu wśród robotników.

Zajęcie stolicy Rosji.

Wiedeń, 17 października (PAT.) Wiadomości o zajęciu Gacznicy czynią coraz bardziej prawdopodobnym upadek rządu sowieckiego. Rosyjskie wojska ochotnicze nie napotkały silniejszego oporu nawet w tak bardzo ufortyfikowanej miejscowości jak Gacznica.

Od tego czasu wojska ochotnicze dotarły do Krasnego Siola i Carskiego Siola. Armia lądowa oddalona jest od Piotrogradu tylko od 8 do 4 mil. Lotnicy stwierdzili, że na drodze do Petersburga armia ta natrafi już tylko na nieliczne przeszkody.

Z Rewla donoszą, że urzędy bolszewickie w Petersburgu zamknięto jeszcze 9 bm. Wszelka praca w mieście ustała.

„Dagens Nyeter“ dowiaduje się z Helsingforsu, że bolszewicy postanowili opuścić Piotrogród, ponieważ wojska ich odmówiły obrony miasta.

Bombardowanie Kronsztadtu.

Berlin, 17 października. (PAT.) „Tägliche

Rundschau“ donosi z Bazylei: Według informacji „Daily Mail“ Kronsztadt jest od 3 dni bombardowany przez okręty koalicyjne. Lotnicy angielscy podczas lotów wywiadowczych stwierdzili, że w pobliżu Piotrograda bolszewicy gromadzą znaczne siły, zapewne aby móc stawić opór armii północno-zachodniej, nacierającej od strony Pskowa.

(Od własnego korespond.)

Poznań, 17 października. Nasz korespondent poznański donosi, że w Sztokholmie rozszła się wiadomość, że Petersburg został zajęty przez oddziały armii lądowej. Czerwona armja częściowo wzięta do niewoli, częściowo uciekła w nieładzie, w stanie wielkiego rozprzężenia. — Miasto wita wojska z wielką radością.

Urzędowego potwierdzenia tego faktu do tej chwili nie otrzymaliśmy.

Ofenzywa wywrotowa.

Złe i podstępne siły sprzysięgły się przeciwko Polsce. Padło hasło, aby wszelkich użyć środków, aby wszystkie poruszyć sprężyny w celu rozbięcia nowej, niebezpiecznej dla wielu potęgi, powstającej na Wschodzie Europy. Z perlią rozpoczęto akcję misterną, niby sieć pajęczą oplatającą Polskę siecią intryg, nawiązującą rozległy spisek światowy, dążący do podkopania Polski, do rzucenia jej w przepaść upadku.

Międzynarodowe knowania, oszczerstwa i kłamstwa, rohydowanie Polski w oczach świata, paraliżowanie zabiegów dyplomacji polskiej dążącej do zdobycia dla nas słusznych praw, należnych dzielnic, zapewnienia odpowiednich granic — to wszystko stanowiło pierwszy etap kampanii wywrotowej.

Obecnie „komuś“ zależy na tem, aby rozbić wewnętrzną spójność budującego się w ogniu walki państwa, aby rzucić w naród zarzewie rewolucji krwawej, wywołać wewnętrzny kataklizm, postawić Polskę przed widmem głodu i wygrywając rozpacz ludności doprowadzić do strasznej wojny domowej...

W tym celu chwytają się za broń agitacji wywrotowej, aby pod formą dążenia do rewolucji społecznej, pod płaszczykiem rzekomej „obrony“ ludu, doprowadzić naród do zaty, rozbić państwo i rzucić Polskę w piekło nędzy i krwawego rozprzężenia.

Bolszewizm nie jest już ideą. Jeśli można było jeszcze przypuścić myśl o dobrej wierze niektórych obłąkanych zapaleńców komunizmu przed eksperymentem rosyjskim, to obecnie, po doświadczeniu ponurym i strasliwym, jaki dały rządy „sowieckie“ w nieszczęśliwej Rosji, bolszewizm propagować mogą tylko przewrotni,

sprzedajni, zdradzieckie, za czyje pieniądze sprzedają żywoły.

Opublikowanie tajnych dokumentów mieckich, wykrycie różnych sprętnych konspiracji komunistycznej ujawniły niezbicie, że propaganda bolszewicka jest dziełem nikczemnej krzyżackiej, który w ten sposób, zatrzymując organizację jednem rozpręgnięciem i anarchią, chce zapewnić sobie siłę i panowanie nad światem. W ten sposób doprowadziła celowa akcja propagandy podstępnej do rozbięcia Rosji, przedłużając wojnę światową o dwa lata. Tym samym drogami dążyli Niemcy do podkopania ustroju wewnętrznego we Francji i Włoszech, wysyłając tam setki dobrze płatnych agitatorów, co zostało niedawno udowodnione.

Podobnie również obecnie niemiecka ziemia robotna, opierając się na wszędzie chylnym jej elemencie żydowskim, stara się zrobić mozolne dzieło budowy państwa polskiego. Przy wzajemnym porozumieniu z bolszewicką Rosją, przy oparciu się na żywole litwańskie Niemcy prowadzą oddawną wyteżoną agitację bolszewicką, a jest nie tajnym skąd czerpią Polskę żywoły wywrotowe ogromne sumy coraz zjadlejszą, coraz więcej bezwzględnie propagandę rozkładową...

Ostatni o jesteście świadkami ogólnej demoralizacji tych ponurych wysiłków. Ponieważ żywoły robotnicze w Polsce zawiodły nadejście komunistycznych wichry, ponieważ robotnik polski okazał się zbyt uświadomiony i patriotyczny, aby dał się porwać hasłom samobójczych bolszewizmu, agitacja rozkładowa za cel swoje dążeń wzięła obecnie robotników rolnych. W tych usiłowań jest wprost szatański w swej odzie. Idzie najzwyczajniej o to, aby niedoprowadzić do sprzętu ziemiopłodów, związczyć produkcję rolną i rzucić ludność Polski na pastwę śmierci głodowej. Takie oto są poczynienia teści judaszowych „obrońców“ proletariatu.

Takie oto są dążenia, takie plany tych, którzy kieruje zbrodniczą ręką najzłotoczonego waga Polski...

Więści, dochodzące z kraju donoszą, proklamowany obecnie ogólny strajk rolny przez zbolszewizowanych delegatów służby folwarcznej naogół poniósł fiasco. W niektórych zaledwie okolicach udało się nieczym żywołom doprowadzić do porzucenia pracy na roli. W każdym razie stoimy przed grozą wielkiego niebezpieczeństwa i należy wyteżyc wszystkie siły, aby przeciwdziałać mu.

Polska jest obecnie terenem wyteżonej i wywrotowej i żywoły wrogie rozpoczęły na tej linii ofensywę komunistyczną. Wierzymy, że pracownicy rolni nie dadzą się porwać tej wrogiej agitacji, lecz zarazem koniecznym wszczęcie jaknajbezwzględniejszej walki z tymi, którzy postanowili rzucić Polskę w piekło i wojny domowej.

KRONIKA.

— Z Uniwersytetu Poznańskiego.

Od stycznia 1920 r. otwarte zostaną w tym roku semestry, również i na Wydziale nauk ekonomicznych i politycznych. Okres studiów trzyletni. Wydział ten będzie przygotowywał do obejmowania stanowisk w życiu gospodarczym oraz urzędów w administracji państwowej i samorządowej.

— Z wydziału szkolnictwa.

a) Wobec licznych zapisów dzieci do szkół powszechnych, w lokalach szkolnych w bieżącym odbywać się będą komplety popołudniowe. Licząc się z tym wydział zmuszony odmawiać instytucjom oświatowym udzielenie lokali na wykłady wieczorowe w tych szkołach, gdzie istnieć będą komplety popołudniowe. czej bowiem byłoby niemożliwym utrzymanie lokali w porządku według wymagań higieny. Sądzą tę przesądzą przyjęta przez Wydział uczy-

— Budowa szpitala miejskiego.

a) Wydział Budownictwa przystąpił do opracowania projektu budowy centralnego szpitala miejskiego. Centralny szpital miejski wzniesiony zostanie przy ul. Rokicińskiej, obok szpitali monopolowych.

Zaopatrujcie się w drzewo!

Plaszy te słowa mówił w Ministerjum Przemysłu i Handlu o opale na zimę. Powiedział mu, że węgla na zimę nie będzie, gdyż cała Europa mieć go nie może. Zażądanie węgla jest mniejsze niż w czasach przedwojennych, ale z kopalń nie da się wydobyć więcej niż 60% tego co dziś potrzeba. Złożyło się na to kilka przyczyn:

- 1) Najpierw rabunkowa gospodarka w czasie wojny na wszystkich kopalniach.
- 2) Rządy państw wojujących eksploatowały najtrudniejsze i najważniejsze pokłady, nie dbając o nowe stłonie. Potrzeba węgla na nadzwyczajne ilości pociągów i do maszyn na olbrzymich okrętach, nieustannie biegających z Ameryki do Europy, lub jeszcze do dalszych krajów, pochłania wielkie ilości tegoż. Dziś trzeba robić no-

we finalnie i poszukiwać nowych kopalń. To wszystko utrudnia robotę.

- 2) Robotnik też gorzej dziś pracuje niż to było przed wojną, która dezorganizowała i ogłodziła ludzi, ale to wszystko jest jeszcze daleko mniejszą przyczyną, niż brak wagonów.
- 3) Stan węglarek nie jest zbyt świetny. Nie tworzono ich zbyt wiele podczas wojny, a nasze warsztaty reperacyjne w wielu wypadkach nie posiadają odpowiednich maszyn, przytem da się tu powtórzyć to samo o robotniku warsztatowym, co powiedzieliśmy o górniku.

Jest on silnie zdenerwowany i wyczerpany, co odbija się na robocie.

Wobec takich horoskopów, wypada zwrócić uwagę ludności miejskiej, aby o ile tylko może już wcześniej zaopatrywała się w drzewo.

— Tow. Krajoznawcze.
W sobotę, dnia 18 bm., o godz. 7-ej i pół wiecz. w lokalu Towarzystwa (Al. Kościuszki 17), odbędzie się miesięczne zebranie członków Tow., poświęcone zadaniom naukowym i sprawom biurowym administracyjnym. Na zebraniu tym, p. K. Fiedler wygłosi sprawozdanie z wycieczki pieszej przez „Wyżynę Małopolską do Sandomierza”. Żywe słowo uzupełnią liczne przeżycia.

— Teatr dla robotników.
a) Przy radzie okręgowej polskich związków zawodowych (Główna 31) zorganizowano koło dramatyczne, które dawać będzie widowiska teatralne dla rzesz robotniczych, w celu zaznajomienia ich z utworami dramatycznymi pisarzy polskich. Na inauguracyjne przedstawienie zaprojektowano sztukę „Obrona Częstochowy”.
Amatorzy i amatorki, pragnący wziąć udział w pracach koła, proszeni są o zapisywanie się w sekretarjacie od godz. 5 do 8 wiecz.

— Kursy wieczorowe.
W dniu 16 bm. o godz. 7-ej wiecz. odbyło się w lokalu szkoły pp. Petkowskiej i Macińskiej — Wólczańska 55, uroczyste otwarcie kursów dopełniających przy połączonych 3 stowarzyszeniach (Stow. handlowców polskich, Stow. drobnych kupców i Stow. kupców i przemysłowców chrześcijańskich). Napływ na kursy II i III jest ogromny, o czym świadczy fakt, że na grupę I zapisało się osób 55, na III — osób 75, wobec czego grupy te są już zamknięte i zapisy przyjmowane są w sekretarjacie Stow. handlowców polskich — Piotrkowska 108 tylko na grupę I dla osób z wykształceniem elementarnym 4 oddziałowym. Lekcje na kursie I rozpoczną się dopiero w przyszłym tygodniu.

— Nabozęństwo.
Tow. muzyczne im. Szopena, chcąc uczcić rocznicę śmierci mistrza tonów, Szopena, zamówiło na nadziele, dn. 19 bm., o godz. 12 i pół w kościele św. Krzyża mszę Sw. na tę intencję, podczas której wykonane zostaną pieśni solowe i chóralskie oraz solo skrzypce prof. A. Brandta.

— Apteka miejska.
a) Wydział Gospodarczy przy Magistracie m. Łodzi zawarł kontrakt z właścicielem nieruchomości przy ul. Piotrkowskiej Nr. 17 na wdzierżawienie lokalu na potrzeby apteki miejskiej. Apteka znajdować się będzie w podwórzu na parterze i obejmować będzie 7 pokoiów i piwnicę.

— Za związku ogrodników.
a) Przy ul. Główniej 31, odbyło się walne zebranie ogrodników. Po zagajeniu zebrania przez kierownika p. Helicha, na przewodniczącego powołano p. Bergera. Postanowiono założyć specjalne kursy ogrodnictwa.
Do zarządu związku wybrani zostali pp. Sawicki (prezes), Wł. Koprowski (wiceprezes), J. Berski (skarbnik), Fr. Rozmarynowski (sekretarz) i F. Majkowski (zastępca).

Komunikat.

„Z teatru Scala”.
Teatr „Scala”. W niedzielę dn. 19 października o godz. 3 po poł. Grono Miłośników Sceny Polskiej odegra „Sybir”, dramat narodowy w 4-ach aktach G. Zapolskiej. Bilety w niewielkiej ilości są do nabycia w cukierni W-go p. Krzyżanowskiego. 2483 3

Na zebraniu tym obecni byli: zarząd Stow. handlowców polskich, członkowie sekcji oświatowej w pełnym komplecie, przedstawiciele Stow. polskich oraz Stow. drobnych kupców chrześcijańskich i zaproszeni goście.
Pierwszy zabrał głos przewodniczący sekcji oświatowej, p. Z. Łubiński.
Z ramienia Stow. polskich kupców przemawiał p. Z. Fiedler.
Następnie przemawiał dyrektor szkoły kupieckiej łódzkiego p. Adamowicz.
Kierownikiem kursów jest p. Hille. Kursy podzielone na 3 grupy: 1) handlowo-przygotowawczy, 2) uzupełniający niższy, 3) wyższy.

— Wprowadzenie dwóch zmian w zakładach kąpielowych.
a) W miejskich zakładach kąpielowych wprowadzona zostaje podwójna zmiana pracy. Pierwsza zmiana trwać będzie od godziny 8 rano do 4-ej po poł., druga od godz. 4 po poł. do 10-ej wieczór.

— Zamknięcie szpitala.
a) Szpital przy ul. Karola Nr. 28 dla chorych wewnętrznych zamknięty zostanie z dniem 1 listopada 1919 r.

— O ziemniaki.
a) Wczoraj powrócił z Poznania dyrektor Wydziału zaprowiantowania p. J. Wołczyński, wezwany przez zarząd związku miast na posiedzenie głównego Urzędu żywnościowego.
W naradach dwudniowych brali udział przedstawiciele dyrekcji kolejowej poznańskiej, producentów rolnych z Poznańskiego i przedstawiciele miast. Przewodniczył obradom prezydent miasta Poznania p. Drwęski.
Po szczegółowej, wyczerpującej dyskusji, zdecydowano ostatecznie, iż dla państwowego Urzędu ziemniaczanego i Związku miast dyrekcja kolei zgodziła się na podstawianie dziennie od 100 do 150 wagonów, z których połowa przeznaczona zostanie dla państwowego Urzędu ziemniaczanego, druga zaś dla Związku miast, która rozdzielana będzie proporcjonalnie do ludności każdego miasta należącego do Związku.
Zaznaczyć należy, iż do Związku zakupu ziemniaków w Poznańskim należy obecnie 16 miast, grupujących 2,400,000 mieszkańców.

Zebranie.
Prosimy wszystkich rytmików, moletarów i drukarzy na tkaninach tak zrzeszonych jak i niezrzeszonych, o przybycie w niedzielę, 19 października o godzinie 2 po południu do Stow. Majstrów Fabrycznych, Piotrkowska Nr. 17, dla omówienia warunków pracy. 2477 1 ZARZĄD.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.
Występ Laury Dunin.
Dzisiejszy wieczór w Teatrze Polskim wypełni świetna niestarzejąca się w humorze i dowcipie komedia Fredry „Stuby panieńskie” z p. Laurą Dunin w roli Anieli.
Po południu o g. 4 po cenach najniższych Teatr daje dla młodzieży sztukę H. Ibsena „Podpory Społeczeństwa”.
Suma zebrana onegdaj na inauguracyjnej przedstawieniu przez artystów na rzecz Górnego Śląska wynosi 1,128 mk. 15 f.

— Eksport — Polska — Połud. Rosja — Kaukaz.
Ze względu na rozwijające się stosunki handlowe z południową Rosją, jak się dowiadujemy z zupełnie wiarogodnego źródła, w najbliższym czasie Polsko Bałtyckie Tow. Handlowe, na zasadzie uzyskanego zezwolenia przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, wysyła większe transporty towarów do Rosji południowej oraz Kaukaz, stąd w powrotnej drodze będą dla Polki przywiezione niezbędne dla uruchomienia przemysłu naszego — surowce.
Organizacja eksportu powierzona została Domowi Transportowo-Ekspedycyjnemu S. Jelin i Rudomin ul. Piotrkowska. 62.

— Czy to nie kpiny.
Szymon Zoczek zamieszkały przy ul. Kątnej nr. 56 i Warzko Wojciech (Targowa 1) mieli to szczęście, że zostali zaliczeni do tych, którzy z darów amerykańskich mieli otrzymać garderobę.
Zoczekowi dostała się podarta część garderoby spodniej, a Warzko otrzymał dwie pary spodni, ale ani jednej całej nogawki. Były to strzępy, same dwa gałgany. Trudno odgadnąć dlaczego takie szmaty wysyła Ameryka? Wszak to raczej na strzępy przydałoby się, niż na ubranie. Przewóz więcej kosztuje niż cały podarek.

Zygzaki.

Przechodząc ulicą Wołborską uczułem cuchnącą woń, co spowodowało odruchowe wstrzymanie oddechu; po przebyciu jednak kilku kroków byłem zmuszony zaczerpnąć powietrza i wtedy wpadło mi do ust kilka piór ptasich, któremi przesycona była ulica cała.
Było to w wigilię „kuceka”, ścieki były wypełnione krwią z drobiu zarzynanego masowo w tym dniu pod gołym niebem na specjalnie na ten cel przeznaczonym podwórzu № 8. Na podwórzu przedstawiał się straszny i wstrętny widok trzepoczącego się konwulsyjnie konającego ptactwa; całe podwórze zalane było krwią na głębokość 1 cm. Pod wpływem oburzenia zwróciłem się do zarządzającego tym przedsiębiorstwem Skulskiego z protestem, który rozśmiał się szyderczo i odrzekł, że dziś niema czasu tą kwestją się zajmować. Zwróciłem się następnie do komisariatu III w tej sprawie, gdzie mi powiedziano, że sprawa przebudowy tej rzeźni jest wszczęta od kilku miesięcy i spoczywa sobie u nadrabina łódzkiego.
Zyjemy zaiste w bardzo zdrowotnych warunkach.

— Z Rady szkolnej okręgowej.
a) Na wczorajszym posiedzeniu Rady szkolnej okręgowej, między innymi, załatwiono sprawy następujące:
Wybrano do komisji powszechnego nauczania pp. Skalskiego, dyrektora R. Tulina, dyrektora polskiego seminarjum nauczycielskiego Dura i kierownika szkoły powszechnej p. T. Wasilewskiego.
Postanowiono przyznać nauczycielom za gościnny dodatkowy po 246 marek w stosunku rocznym.
Dodać należy zastrzeżenie, iż cyfry te mogą ulec zmianie zwyczaj, względnie do liczby nauczycieli i czasu ich zajęć w oddziałach.
— Ofiarność wojska na rzecz G. Śląska.
Oprócz podanej przez nas poprzednio listy ofiarodawców, złożonych przez oddziały wojskowe U. O. Gen. Łódź na rzecz G. Śląska, ostatnio złożyły jeszcze na ten sam cel:
P. K. U. w Łowiczu 5468 mk. 85 fen. i 110 kor.
Kom. kas. obozu jeńców w Strzałkowie 1089 mk.
Baon zap. 14 p. p. 3240 kor.
Baon zap. 10 p. p. 2429 mk. 65 fen. i 6 kor. 90 hal.

— Zjazd przedstawicieli związku murarzy.
a) Polski związek pracowników murarskich w Łodzi zwołuje w dniu 26 bm. w sali przy ul. Główniej 31 ogólny zjazd przedstawicieli Związku murarzy ze Zgierz, Tomaszowa, Sosnowca, Częstochowy, Kiełca i t.d., celem rozważenia ważnych spraw.

Zacięte walki pod Bobrujskiem.

Warszawa, 17 października (PAT.) Komunikat Sztabu Generalnego:

Front litewsko-białoruski: W celu sparaliżowania zamiaru przeciwnika sforsowania Dźwiny pod Bobrujskiem nasze oddziały skombinowanym atakiem z północnego zachodu i zachodu uderzyły na koncentrujące się oddziały bolszewickie w rejonie Soplice, Starosiele, Babin i Kleszy. Akcja rozwija się pomyślnie. Dotychczasowa zdobycz wynosi 200 jeńców, 100 koni z rymaszankami, 7 karabinów maszynowych, większą ilość broni i amunicji.

Na południe od Połocka nieprzyjaciel prowadzi silne ataki w kierunku Pyszna. Walki w toku.

Na odcinku polskim atak nieprzyjacielski prowadzony przy współudziale statków pancernych na nasze pozycje nad Pyszą został odparty.

Front wołyński: Bez zmiany.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pułk.

Naczelnik Państwa ratyfikował traktat pokojowy.

Warszawa, 17 października (PAT.) „Monitor Polski” z 17 października zamieszcza urzędowo:

Ratyfikacja traktatu pokojowego z dnia 28 czerwca r. b. Sejm ustawodawczy na posiedzeniu w dniu 31 lipca r. b. upoważnił Pana Naczelnika Państwa do ratyfikowania traktatu i protokołu, podpisanych w Wersalu dnia 28 czer-

wca 1919 przez pełnomocników państw strzy-
mierzonych i stowarzyszonych i pełnomocników
niemieckich. W myśl powyższego upoważnienia
Pan Naczelnik Państwa, po zbadaniu treści wspom-
nianego traktatu i protokołu, udzielił im swoje-
j ratyfikacji, potwierdzając je swoim własno-
ręcznym podpisem w dniu 1 września 1919.

Schwytywanie zbujułów bolszewickich.

(Od wł. korespondenta.)

Białystok, 17 października. Korespondent nasz donosi, że wczoraj w jednym z hoteli w Grodnie zaarrestowano znanego przywódcę bolszewików i organizatora akcji komunistycznej w Polsce, Radka Sobelsohna. Na trop jego zamiaru wpadła w następujący sposób: Od pewnego czasu zaobserwowano w tym hotelu jakiegoś tajemniczego gościa, wydającego jakieś polecenia różnym podejrzany osobnikom.

Dokonano natychmiast rewizji i po zbadaniu dokumentów osobistych, przekonano się, iż jest to Radek Sobelsohn.

Rewizja wykryła szereg kompromitujących i nader ważnych dokumentów, ujawniających przewrotną akcję bolszewicką w Polsce.

Warszawa, 17 października. Onegdaj rano na dworcu kolejowym brzeskim aresztowali zam-
darmi osławionego Pałubowa, b. przewodniczą-
cego centralnego komitetu wykonawczego (bol-
szewickiego) w Wyborgu. Pałubow był głośny
ze swych dzikich czynów: on to właśnie kazał
utopić 18 oficerów.

Przy aresztowanym bolszewiku znaleziono
półtora miliona rubli. Na podstawie znalezio-
nych przy nim dokumentów istnieją poważne
poszlaki, że przybył on do Polski, wysłany
przez władze komunistyczne, celem zorganizowa-
nia u nas planowej pracy bolszewickiej.

Oszadono go w więzienia. Aby tylko nie
uszczęśliwił.

Na drodze do racjonalnej gospodarki.

Warszawa, 17 października (PAT.) Komisja
aprowizacyjna pod przewodnictwem p. Grzędzi-
elskiego skończyła obrady szczegółowe nad
nowym planem gospodarki zbożowej. Plan ten
ustalono w sposób następujący:

Wprowadzenie wolnego handlu przy zabez-
pieczeniu dla rządu kontyngentu, który ma służyć
dla pokrycia najkonieczniejszych potrzeb pań-
stwa. Zboże pozostałe, po dostarczeniu kontyn-
gentu, może każdy producent sprzedać w wol-
nym handlu, jednak z tą chwilą, kiedy z odno-
snej miejscowości oddany zostanie wszystkich

kontyngent. Gospodarstwa wyżej 100 morgów
mogą po oddaniu kontyngentu swego, uzyskać
indywidualne zezwolenie na wolny handel. Ma-
gazynowanie zboża i jego przetworów dozwol-
one jest tylko państwu, gminom, korporacjom
i organizacjom społecznym.

Funkcjom karnym poddane będzie tylko nie-
dostarczanie kontyngentu i niedozwolone maga-
zynowanie. Wobec niedostarczenia kontyngentu
nastąpi użycie siły zbrojnej. Wszelkie ogranicze-
nia przewozu zboża, z wyjątkiem przewozu do
powiatów granicznych, mogą być zniesione.

Sprawy wewnętrzne Polski.

Powitanie Piłsudskiego.

Kraków, 17 października (PAT.) Senat aka-
demicki uniwersytetu Jagiellońskiego powita uro-
czyście Naczelnika Państwa w auli w poniedziałek
20 b. m. o godz. 10-ej przed południem. Bezpośrednio
potem nastąpi uroczyste otwarcie Akademii Górniczej
w tej samej auli, dokonane przez Naczelnika Państwa.

Muśnicki i Dalbor w Krakowie.

Kraków, 17 października (PAT.) O godzinie
8-ej rano przyjeżdża do Krakowa prymas arcy-
biskup Dalbor, ks. biskup połowy Gall i generał
Dowbor Muśnicki. Na cześć gen. Dowbor Muśnickiego,
wyda śniadanie gen. Haller, zaś wieczorem na cześć
prymasa, biskupów i episkopatu wyda raut ks. biskup
Sapieha.

Wrócenie listów uwierzytelniających.

Warszawa, 17 październ. (PAT.) W dniu
17 października 1919 odbył się w Belwederze
akt wrócenia do spocznika audjencji listów

uwierzytelniających przez pierwszego po sta nad-
zwyczajnego ministra upelnomocnionego wło-
skiego pana Francesco Tommsini.

Otwarcie Akademii Górniczej.

Kraków, 17 października (PAT.) Akt uro-
czystego otwarcia akademii górniczej w Krako-
wie w obecności Naczelnika państwa odbędzie
się w auli uniwersytetu Jagiellońskiego 20 paź-
dziernika o godz. 11 przed południem.

Wrzenie na G. Śląsku.

Berlin, 17 października (PAT.) Ogłoszenie
obozrzonego stanu oblężenia w okręgach przemy-
słowych Górnośląskich ma na celu przeciwdzia-
lanie strajkowi generalnemu, którego wybuchu
oczekiwano w dniu 16 bm. Powodem strajku
jest wrzenie w kopalniach Huty królewskiej,
gdzie 500 robotników zaprotestowało przeciwko
ponownemu przyjęciu znienawidzonych majstrów.
Do Wrocławia przybył komisarz Hörsing, od
którego akcji pośredniczącej należy ewentualnie
wybuch lub uniknięcie strajku generalnego.

Knowania niemiecko-czechosłowackie.

Gieszyn, 17 października (PAT.) Jak do-
szła z Pragi przybyła wczoraj do prezydenta
seryka deputacja Niemców cieszyńskich w
bacz dr. Brūxela, dr. Otta i Peduzkygo, ce-
lem porozumienia się w sprawie koncesji na
niemców Śląskich wobec przysięgłego plebiscytu.

Sprawy niemieckie.

Granice z Niemcami.

Wiedeń, 17 października (PAT.) Najwy-
sza rada zamianowała komisję która ma ustalić
granice niemiecko-belgijskie, niemiecko-polskie
niemiecko-czechosłowackie.

Powrót Niemców z prowincji nadbałtyckich.

Berlin, 17 października (PAT.) Polacy
w prowincjach nadbałtyckich wyrażają się o
tym, iż mniej więcej wiadomym jest, jakie wo-
jska się znajdują, które wstąpiły do służby
syberyjskiej, oraz które posłuszne są wezw-
aniu rządu niemieckiego. Ogółem na powrót do-
mów zgodziło się 15 tys. żołnierzy. Pon-
to częściowo rozpoczęły już drogę powro-
tu. Jest to jednakże trzecia część jedynie wojsk
niemieckich przebywających w prowincjach nad-
bałtyckich.

Blokada Niemiec.

Nauen, 17 października (PAT.) Angli-
jski torpedowiec zatrzymał w pobliżu Hławy niemieckie
statki naładowane węglem przeznaczone dla
Krośniewca.

Stan pokojowy z Niemcami.

Nauen, 17 października (PAT.) Prasa
niemiecka donosi, że stan pokojowy z Niemcami
nie nastąpi dopiero po załatwieniu zatargu bałtyckiego.

Niemcy w Paryżu.

Paryż, 17 października (PAT.) Delegacja
niemiecka, która w ciągu 11-u miesięcy rezy-
dowała w Wersalu, obecnie po zniesieniu sta-
nu wojennego przeniosła się do Paryża.

Brak węgla.

Nauen, 17 października (PAT.) Z wiel-
kolic Niemców donoszą o zamknięciu szkół z
wodu braku węgla.

Termin traktatu.

Paryż, 17 października (PAT.) Tłum-
niec do Paryża podpisany przez króla wło-
skiego dokument ratyfikacyjny. Za 2 tygodnie
traktat będzie już miał moc obowiązującą i
mogły być przeprowadzone warunki traktatu
z Niemcami, tyżące się Belgii, Czechosłowacji
i Polski.

Tajna konferencja.

Paryż, 17 października (PAT.) Według
formacji „Figara” całkowita ratyfikacja traktatu
pokojowego odbędzie się w tydzień po złożeniu
przez 3 wielkie mocarstwa ententy w sekre-
tnej konferencji pokojowej podpisanych
plarzy traktatu.

Nie sforsował.

Ljon, 17 października (PAT.) Wojska
Bermonda, wobec niemożności zdobycia
poniżej tego miasta.

Linja kolejowa Ryga—Dźwińsk jest
ogniem artylerji. Przedstawiciele ententy
wają jeszcze w Rydze.

Ultimatum.

Paryż, 17 października (PAT.) Dowódca
eskadry angielskiej na morzu Bałtyckim wy-
słał do pułk. Bermonda ultimatum z wezwaniem
ażeby odstąpił od Rygi. Ultimatum podaje
min na sobotę godz. 12 w południe.

Odrzucenie zawieszenia broni.

Helsingfors, 17 października (PAT.) Re-
ntowski odrzucił ponownie prośbę pułk. Ber-
monda o zawieszenie broni.

LUDOMIR WESOŁOWSKI

właściciel cukierni w Warszawie

po krótkich cierpieniach zmarł w Łodzi dnia 18 b. m., przeżywszy lat 60.

Ekspozycja zwłok z domu przy ul. Cegielnianej № 87 na dworzec kolei Fabr. Łódzkiej odbędzie się dnia 18 b. m. o godz. 10 rano, na krótko to zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych stroskana 2518 1

ŻONA I DZIECI.

Obłudna odpowiedź Niemiec koalicji.

Wypierają się jakiegokolwiek spomożol z akcją bałtyką.

Nauon, 17 paźdz. (PAT.) Rząd niemiecki poręczył wczoraj przedstawicielowi marszałka koalicji odpowiedź na ostatnią notę koalicji. Odpowiedź podkreśla, że już od dnia 17 czerwca czyli od daty pierwszej noty koalicji w sprawie bałtyckiej rząd niemiecki czynił wszystko, aby przeprowadzić ewakuację prowincji nadbałtyckich. Rząd powołuje się na rozkazy i zarządzenia, które wydał, aby zmusić do posłuchu wojska. Von der Goltza odwołano. Dopiero bunt żelaznej dywizji skłonił rząd do ponowne-

go wystąpienia von der Goltza do Mławy. W armji Awałowa Berronta zdaniem rządu niemieckiego niema żołnierzy, którzyby podlegali rozkazom dowództwa niemieckiego. W zakończeniu wyraża nota zadowolenie z zapowiedzi koalicji wystąpienia na Bałtyk specjalnej komisji kontrolującej. Pożądanem byłoby, aby komisja ta zatrzymała się w przejeździe w Berlinie, by rząd niemiecki miał możność przedstawienia jej swego stanowiska w sprawie Bałtyku.

Prace komisji sejmowych.

Warszawa, 17 października (PAT.) Komisja zagraniczna i wojskowa pod kolejnym przewodnictwem pos. Anusza i dr. Stanisława Grabskiego odbyła wspólne zebranie, na którym przed porządkiem obrad dr. Załuska, poparty przez p. Anusza złożył interpelację, wzywając departament spraw morskich przy Ministerstwie spraw wojskowych do poczynienia kroków, celem objęcia wybrzeża i przystani morskich, zdecydowania jak władze polskie mają być zorganizowane i w jaki sposób mają być uporządkowane stosunki morskie. Rozprawę o położeniu w tym zakresie zakończono szeregiem wniosków o polepszenie aprowizacji wojska, przekazując je do ostatecznego załatwienia samej komisji wojskowej oraz przyjęciem rezolucji postanawiającej wybór podkomitetu, który obu komisjom przedłoży wnioski, dotyczące określenia celów wojny.

Komisja robót publicznych i ochrony pracy odbyła wspólne zebranie, poczem odbyła się rozprawa, w której jako temat główny, poruszone całokształt zagadnień, związanych z bezrobociem.

Połączone komisje mają za zadanie rozpatrzenie radykalnych środków, któreby zapobiegły groźnemu stanowi rzeczy, jaki powstał skutkiem nie zmniejszającej się liczby bezrobotnych.

Komisja opieki społecznej pod przewodnictwem ks. Błazińskiego po wysłuchaniu sprawozdania z działalności sekcji opieki społecznej w sprawie wsi Kościuszkowskiej, specjalną uwagę poświęciła działalności Urzędu dla spraw jeńców i uchodźców.

Komisja rolną nie odbyła zapowiedzianego na dziś zebrania, dla braku przepisanej liczby członków i niestawienia się referenta. Obecni członkowie upoważnili prezesa komisji pos. Witosa do interwencji u pana marszałka Sejmu, iżby przypomniał odnośnym posłom obowiązek przyjeżdżania.

Komisja prawnicza pod przewodnictwem dr. Marka przyjęła do wiadomości wyjaśnienie wiceministra Chmielewskiego o zarządzeniach mających na celu zabezpieczenia państwowego majątku drzewnego w Małopolsce. Rząd polecił generalnemu delegatowi wstrzymać wykonanie umów, zawartych co do majątku państwowego (lasy, tereny naftowe) przez rządy zaborcze, a w wyjątkowych tylko wypadkach tam, gdzie szło o dalsze prowadzenie fabryk, tartaków i t. p. polecił kontynuowanie umów na nowych korzystniejszych warunkach.

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Warszawa, 17 października (PAT.) Posiedzenie 89, początek o godz. 4 min. 35.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego marszałek oznajmił, iż sprawozdanie komisji aprowizacyjnej w sprawie obrotu ziemiopłodami i gospodarki aprowizacyjnej musi spaść z porządku dziennego, ponieważ komisja nie przygotowała jeszcze materiału.

Automobile dla aprowizacji.

Wobec tego izba przystąpiła do sprawozdania komisji aprowizacyjnej o wniosku p. Władysława Grabskiego o zaprowadzeniu porządku w ruchu kolejowym.

Sprawozdawca pos. Władysław Grabski oświadczył, że Komisja aprowizacyjna proponuje następujący wniosek do uchwalenia:

Wzywa się rząd, aby natychmiast zakupił i sprowadził 200 samochodów ciężarowych do dyspozycji ministerstwa aprowizacji. Równocześnie wzywa Sejm ministerjum spraw wojskowych i inne ministerstwa posiadające taboroautomobili ciężarowych, aby dostarczyły dla celów aprowizacji jak największą część tych taborów.

Wniosek komisji przyjęto bez dyskusji.

Dla wzięcia gleby.

Następnie przystąpiono do wniosku nagłego p. Stołarskiego w sprawie zaopatrzenia rolników w nawozy.

Poseł Stołarski oświadcza, że dostarczenie rolnikom nawozów sztucznych jest konieczne dla podniesienia produkcji rolnej.

Mówca prosi o przyjęcie wniosku, aby rząd zakupił i sprowadził odpowiednie ilości nawozów fosfatowych.

Kierownik ministerstwa rolnictwa Chmielewski popiera treść wniosku p. Stołarskiego proponuje jednak inną redakcję, tak, aby nie było powiedziane, że rząd ma sprawę dostarczenia nawozów sztucznych wyłącznie sam się zająć.

Izba przyjmuje wniosek komisji w zmienionej redakcji.

Okręg Czadecki i kresy zachodnie.

Z kolei przystąpiono do sprawozdania komisji spraw zagranicznych o wniosku nagłym pos. Roja w sprawie plebiscytu na Spiszu, Orawie i w okręgu Czadeckim oraz o wniosku nagłym pos. Brownforda w sprawie przyłączenia ludności polskiej kresów zachodnich do Polski.

Sprawozdawca pos. Osiecki oświadcza:

Ziemia Czadecka, okręg składający się z kilkunastu wsi, liczący do 50,000 mieszkańców o albrzymiej większości Polaków został wyłączony z plebiscytu. Na terenie spiskim również wyłączonych zostało 35,000 mieszkańców przewa-

żającej większości Polaków. Wobec tego komisja spraw zagranicznych prosi o jednogłośnie przyjęcie wniosków w sprawie poczynienia odpowiednich kroków celem uchylecia decyzji komisji Cambona.

Rewladyka i służbych praw.

Pos. Brownford, jako sprawozdawca komisji spraw zagranicznych referuje swój wniosek w sprawie ludności powiatów Złotowski, Skierszyńskiego, Międzyrzeckiego, Barmojskiego i Wachowskiego. Rozłączenie tych okolic byłoby zarazem rozgran czeniem systemu wodnego. W ten sposób pozabawiliby się ludności milionowych wartości.

W powiecie Wieleńskim wzięto nam stację Krzyż, a przecież jest ona tam na lądzie, czem Gdańsk na morzu. Sami Niemcy mówią, że Krzyż to wrota do Polski.

W powiecie tym nawet ludność niemiecka dały do tego, ażeby ją przyłączono do Polski, nie chcąc być oderwaną od miasta powiatowego. Ludność tych powiatów przez 126 lat utrzymywała język i obyczaj polski.

Wnioski w obronie ludu polskiego.

W końcu mówca prosi o jednogłośnie uchwalenie wniosku.

Wniosek pos. Roja brzmi:

Wzywa się rząd, aby przedsięwziął wszystkie kroki do uchylecia niesprawiedliwości krzywdzącej ludność polską w Czadeckim i na Spiszu decyzji komisji Cambona, do rozszerzenia plebiscytu na pominięte przez tę komisję obszary rdzennie polskie, a mianowicie na okręg Czadecki i na Spiską dolinę po lewy brzeg Popradu.

Wniosek pos. Brownforda:

Wzywa się rząd do poczynienia u komisji granicznej kroków, aby komisja powołała przedstawicieli miejscowej ludności, ażeby ta mogła wypowiedzieć swoje żądania.

Oba wnioski przyjęto jednogłośnie.

Z kolei odesłano do komisji 2 projekty rządowe w sprawach podatkowych oraz szereg wniosków nagłych, poczem odczytano wniosek pos. Anusza w sprawach noweli do ustawy o rzekomych świadczeniach wojennych.

Urlopowanie młodzieży studenckiej.

Następnie odczytano także wniosek p. Świdły w sprawie urlopowania studentów ochotników na studia.

Wnioskodawca proponuje, ażeby studenci niezamożni przebywający na studiach na Wszechnicach mieli zapewniony jakiś przytułek, i wzywa ministra spraw wojskowych, by niezwłocznie polecił wydziałowi oświaty wojskowej dostarczyć tym studentom pomieszczeń, odzieży, bielizny i obuwia oraz wypłacić im gażę według szarż. Następnie wzywa wniosek ministra oświaty, by tych studentów zwolnił od czynszu.

Nagłość wniosku uchwalono i odesłano do komisji budżetowej.

Następne posiedzenie odbędzie się we wtorek o g. 4 po południu.

Porażka bolszewików.

Praga, 17 października (PAT.) Armja czerwona wschodnią w Turkiestanie pobita na głowę poddała się w całości wojskom antybolszewickim. Do niewoli dostało się 35,000 czerwono-gwardzistów.

Odwołany stan wojenny.

Paryż, 17 paźdz. (PAT.) Po zniesieniu stanu obciążenia we Francji odwołano obecnie stan wojenny. Na mocy dekretu wydanego z inicjatywy Clemenceau w dniu 15 października kierownictwo administracji obejmuje znów władzę cywilną.

Skutki afery Goltza.

Paryż, 17 października (PAT.) W piątek rozpoczęła się blokada Niemiec. Okręty sprzymierzonych państw zatrzymały i odtransportowały do Rewla 3 parowce niemieckie.

Czeskie gospodarstwo.

Koszycy, 17 października (PAT.) Z rozporządzenia władz czeskich zawieszono dziennik węgierski „Estu Ujszag“ w Koszycach i słowacką gazetę „Slovenska svoboda“.

Ohyda oszoczeń żydowskich w Polsce.

Mieszychana kampanja antypolska rozszalałego nienawistnego żydostwa.

Amerykańsko-żydowska gazeta „Trenton Evening Times” zamieszcza „wezwanie” do wszystkich „chrześcijan bez względu na dogmaty i wyznanie” specjalnego „żydowskiego komitetu protestacyjnego”. „Wezwanie” to zaopatrzone jest ohydny obrazkiem, na którym widzimy Polskę w postaci straszego zbroja, który z szatańską rozkoszą znęca się nad biednym żydostwem w Polsce, które jest tutaj przedstawione w postaci niewinnej i bezbronnej niewiasty, rozpaczającej nad zwłokami zamordowanego dziecięcia. (P!)

W obronie tego „niewinnego” żydostwa przed zbrojem-Polską staje sam Chrystus!

Jeszcze bardziej oburzającym jest napis, umieszczony na ilustracji, który w przekładzie angielskiego brzmi:

„Wielki chrześcijanin uczył miłości i tolerancji dla wszystkich”.

„My żydzi wzywamy wszystkich chrześcijan bez względu na dogmaty i wyznanie, aby pomogli do wstrzymania mordowania żydów w Pol-

sce, Rumunii i innych krajach wschodnio-europejskich”.

Żydowskie dzieci zostały pomordowane, żydowskie kobiety i dziewczęta zbaczyszczona, żydzi obrabowani z wszelkiego mienia, ich domy spalone i to trwa dzień w dzień, zwiększając okropne okrucieństwa względem niewinnych”.

„Nie domagamy się od was pieniędzy — ale tylko waszej sympatii chrześcijańskiej i pomocnego słowa dla wstrzymania tych okrucieństw.

Żydowski Komitet Protestu”.

(pod obrazkiem): „Ile uczynicie dla ostatniego z tych moich braci, tyle jakbyście uczynili dla mnie”.

Widzimy więc, że żydzi, aby zaszkodzić nam wobec świata, nie tylko puszczają się na najohydniejsze kłamstwa, ale używają do tej brudnej roboty rzeczy świętych dla chrześcijaństwa.

W Polsce — przy zbliżającej się zimie.

Publicysta amerykański John E. Lathrop, kreśli wrażenia swe z podróży do Polski a mianowicie po Górnym Śląsku, aby zapoznać zagranicę z prawdziwym położeniem Polski w obecnej chwili. Z obszernego artykułu tego polejemy poniżej wyjątki w streszczeniu.

Pragnąłbym, abyście wraz ze mną mogli spojrzeć przez okno tego hotelu w Sosnowicach, w którym mieszkam — powiada autor.

Dzień chylił się ku wieczorowi. — W oddaleniu pół kilometra żołnierz niemiecki stoi na posterunku, po naszej stronie polskiej, patrol.

Pragnąłbym, abyście wszyscy widzieli to, co ja widziałem, sceny zakrwawiające serce i wywołujące najwyższe oburzenie, bo kiedy reszta świata cieszy się pokojem, Polska na jednym froncie musi walczyć z bolszewikami, na drugim Niemcy mordują jej ludność bezbronną. Położenie ludności, a mianowicie kobiet i dzieci jest wprost straszne. Dzieci poniżej lat 5 wogóle nie ma, bo Niemcy całą ludność męską zabrali do wojska a kobiety w największym niedostatku przeżywać się muszą. Trzeba widzieć nędzę owych 20000 uchodźców polskich, którzy z obawy przed prześladowaniem niemieckim rzucili dom, rodziny, by choć życie ratować.

Tysiące fabryk, dających w normalnych czasach pracę setkom tysięcy robotników, stoi bezczynnych, bo Niemcy, albo je zniszczyli, albo nie dostarczają węgla.

Drożyzna panuje szalona, a zarobków nie ma.

Podnosi dalej trudności, które Sejm obecny ma z ułożeniem konstytucji, urządzeniem stosunków ekonomicznych, tem więcej, że nikt nie wie, kiedy nastąpi ostateczny pokój i jakie będą granice Polski.

Dotyka niskiego kursu marki polskiej, wynoszącego 25 cent. amerykańskich, czyli 40 marek za 1 dolar, będącego klęską całego kraju.

W Polsce, w dosłownym znaczeniu, umierają z głodu, więc konieczny jest dowóz żywności, w celu podniesienia żywotności kraju. Brak odzieży, opału, żywności, a zima się zbliża.

Wszystko to daje podatne podłoże do społecznych zaburzeń, a mimo to naród polski jako całość jest moralnie zdrowy i dotychczas fale bolszewizmu rozbijają się o niego. Ale natura ludzka ma jednak określone tylko granice swej

odporności. Zima ze swymi okropnościami zbliża się — trzeba ratunku dla ludności. Ameryka dostarczyła nieco pożywienia i odzieży, ale to nie starczy. Poza tem choroby zaraźliwe szerzą się.

W Polsce trzeba przemysł w ruch wprowadzić, trzeba jej inwentarza dostarczyć, a tymczasem w Gdańsku, jedyńm porcie, którym zagranica może nadsyłać surowce do Polski, Niemcy starają się, utrudnić przewóz wszelkimi sposobami.

Części Polski z ludnością czysto-polską muszą przechodzić przez plebiscyt, Polska więc musi wciąż jeszcze walczyć o terytorja niezaprzeczalne do niej należące. Niemcy zajmują ciągle jeszcze Górny Śląsk, aresztują i wywożą tysiące Polaków a nasyłają drugie tysiące Niemców, pragnąc w ten sposób wpłynąć na rozstrzygnięcie plebiscytu. Cały plan tego postępowania opracowany jest z góry w Berlinie, w celu steroryzowania ludności, w czem Niemcy wprawy nabrali.

Autor charakteryzuje brutalne i bestjałskie postępowanie Niemców wobec Polaków, którego jednym z celów była prowokacja Polaków i wciągnięcie ich w wojnę z Niemcami, co się jednak nie udało.

Zakusy w celu podboju Galicji.

W listopadzie r. 1898 otrzymali żydzi galicyjscy następujący rozkaz od pan-żydowskiej organizacji Aliance Israelite:

„Bracia i współwyznawcy!

Trzeba, żeby kraj (Galicja) został naszym królestwem. Starajcie się po trochu usunąć Polaków ze wszystkich ważniejszych stanowisk i skupić w waszych rękach wszystkie nici władzy socjalnej.

Wszystko, co do chrześcijan należy, powinno stać się waszą własnością. Związek Izraelski dostarczy Wam do tego potrzebnych środków. Już zaczęto na ten cel zbierać konieczne fundusze, a udaje się to lepiej, niż przypuścić było można.

Dla doprowadzenia do skutku planu wyrwania stanowczo Galicji chrześcijanom, wszyscy nasi wielcy i bogaci zapisali się już na znaczne sumy. Da Baron Hirsz, dadzą Rotszyldzi, Bleichroederowie i Mendelsohnowie i inni dadzą.

Bracia i współwyznawcy, dołóżcie wszelkich usiłowań, żeby doprowadzić do skutku to,

co zamieszczony. (Co już zostało p. L. W. str. 177).

Dziwny zakaz.

W „Iskrze” czytamy co następuje:

Do Redakcji „Iskry” w Sosnowcu.

Na zasadzie ustawy prasowej, proszę o zamieszczenie następującego sprostowania:

„W nr. 223 „Iskry” z dnia 8 b. m. „Ciekawe rzeczy” na wystosowane do urzędu st. cywilnego w Zagórzcu zapytanie, jak długo wydawać będziemy po moskiewsku wypisy z ksiąg metrycznych śmiem odpowiedzieć, czyniąc to będziemy dopóty, dopóki nie odwołana będzie odezwa departamentu wyznań religijnych z dnia 12 lipca r. b. nr. 8255 2953, która nakazuje „Wypisy z aktów stanu cywilnego, sanych po rosyjsku — wydawać w języku polskim”.

Zagórze, dnia 10.9 1919 r.

Proboszcz parafii Zagórze ks. W. Zamojski.

Telefonowanie między latawcami a zanurzoną łódką podwodną.

Doświadczenie iskrowe dokonane w pobliżu New London w Long Island w Ameryce w zatoce przez doświadczalną stację floty amerykańskiej, zaprowadziło komunikację zarówno telefoniczną jak i telegraficzną między morskim latawcem —znajdującym się w powietrzu na wysokości 2,000 stóp, a łódką podwodną zanurzoną na kilka sążni. Było to doświadczenie urządzone dla delegatów na doroczny zjazd Stowarzyszenia Elektrycznych Inżynierów Stow. Elsona odbywający się w Eastern Point. Ma być pierwszy wypadek połączenia latawca z zanurzoną łódką podwodną przy którym komunikowano się bezpośrednio i który oficerowie floty uważają za ważny czynnik przy obronie brzozy i dla morskich bitew.

To doświadczenie jest z tego względu cenne, iż dotychczas fale elektryczne nie przekazywały przez wodę. Otóż obecnie, widzimy, amerykańskim inżynierom udało się skonstruować tak, aparat, iż z pod wody mogą wysyłać wiadomości w podniebne przestworza.

Ofiary.

Na Żołnierza Polskiego.

Z okazji zaślubin panny Aliny Brinckenhoffowej z panem Marjanem Horoszewiczem składają A. Heppnowie 25 marek.

W dniu zaślubin panny Aliny Brinckenhoffowej składają: St. Heyman 25 mk., R. Kłikar 25 mk., Markowski 25 mk., S. Przedpełski 25 mk. i A. Borski 25 mk.

Bolesław G. 20 mk. Federman 20 mk. Od szera Rabina za pozostawiony bagaż w wagonie 20 marek.

Na Skarb Narodowy.

Patt. Ignacy 20 mk.

Na Górno-Slązaków.

P. Kompa 5 mk. Klimarzewski, przewodniczący Kom. górnośląskiego w Ozorkowie 728 mk. 40 10 pułk artylerji ciężkiej II dywizjon 56 mk. 30 O. A. K. 80 mk. Od prac. P. T. T. Brzeziny 250 85 fen. Prac. P. T. T. w Kole 190 mk. Prac. P. T. T. w Tomaszowie Mazowieckim 45 mk. Prac. P. T. T. w Kłodawie 45 mk. Prac. P. T. T. w Sompolnie 100 mk. Prac. P. T. T. w Kutnie 135 mk. Prac. P. T. T. w Kaliszu 150 mk. Dochód z przedstawienia ochotniczego p. Malinowskiej w Konstantynowie 50 mk. Beżmian 10 mk.

Czerwony krzyż.

Wielkopolan Zygmunt 5 mk. Kaczuba 20 mk. H. Uoyton w dniu imienin p. Jagwigi P. 20 mk.

ZAWIADOMIENIE.

W dniu 18 b. m. o godz. 5-ej pp. w Sali posiedzeń Rady Miejskiej przy ulicy Średniej № 14 odbędzie się

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie Członków Związku Zawodowego Urzędników Miejskich

Porządek dzienny:

1) Sprawa Statutu, 2) Odpowiedź Magistratu na żądania urzędników, przyjęte na ostatnim ogólnym zebraniu, 3) Budżet Związku, 4) Wolne wnioski.

ZARZĄD.

ZAWIADOMIENIE.

Od soboty, dnia 18 b. m.

Restauracja „POLONIA-PALACE” Dzielna 36

Poleca w czwartki, soboty i niedziele

Tradycyjne FLAKI z Pułpetami.

WIECZOREM KONCERT KWARTETU.

2489 2

Z poważaniem JACKOWSKI

OGŁOSZENIE.

Niniejszym zawiadamiamy, iż z dniem dzisiejszym został otwarty przy ulicy

Piotrkowskiej № 207 Centralny Skład Apteczny.

Skład materiałów aptecznych i perfumerja.

Nowo utworzony skład jest zaopatrzony w najprzedniejsze materiały apteczne, chemikalja i perfumerję krajową i zagraniczną.

2508 1

Pierwszorzędna

Cukiernia Szwajcarska

Tadeusza Szaniawskiego

ROG PIOTRKOWSKIEJ I NAWROT

OTWARTA DO GODZINY 12 W NOCY.

Usługa żeńska, szybka, uprzejma i przychylna dla gości.

Modne miejsce spotkań towarzyskich.

2474 2

OGŁOSZENIE.

Jest do wydzierżawienia

7 morgów i 120 kwadratowych przętów

ZIEMI

przy ulicy Zgierskiej pod Nr. 127.

Oferty z podaniem ceny przyjmuje Wydział Gospodarczy Magistratu, Dzielna 2a.

2504 1

MAGISTRAT.

Prosimy wszystkich

rytowników, moleterów i drukarzy na tkaninach tak zrzeszonych jak i niezrzeszonych o przybycie w niedzielę, 19 października, o godzinie 2-iej po południu do Stow. Mistrzów Fabrycznych, Piotrkowska № 17, dla omówienia warunków pracy.

Zarząd.

Kupimy większą ilość

DRZEWA OPALOWEGO OPAZ WĘGLA

Oferty z cenami prosimy składać w administracji „Rozwoju” pod „Opal”.

2492 2

MOTOR

na gaz ssany o sile 85 HP. Deutza w dobrym stanie komplet

do sprzedania.

Blizsze wiadomości u J. Bednarskiego, ul. Kilińskiego 102, Łódź.

2515-1

Obwieszczenie.

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU w porozumieniu z GŁÓWNYM URZĘDEM LIKWIDACYJNYM

podaje do wiadomości przemysłowców co następuje:

Zgodnie z § 2 art. 14 IV części VIII Traktatu Pokojowego Rząd Polski ma przedstawić Międzynarodowej Komisji Odškodowań w Paryżu spisy zawierające:

maszyny, części dodatkowe i zapasowe maszyn, przedmioty pomocnicze, obrabiarki i t. p., które zostały bądź zajęte, bądź zniszczone, bądź zniszczone przez Niemcy, albo zniszczone w bezpośredniej konsekwencji operacji wojennych w celu rewidacji artykułów tej samej natury od Niemców.

Spisy te mają być przedstawione w Paryżu niezwłocznie. Wobec tego

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU

wzywa przemysłowców, którzy dotychczas nie zameldowali strat swoich do Komisji Szacunkowej Przemysłowej Głównej aby najpóźniej do dnia 1 listopada r. b. zgłosili do Komisji Szacunkowej Przemysłowej Głównej (Warszawa, Chmielna Nr. 2) bądź w jednym ze wskazanych poniżej biur tejże Komisji, następujące dane:

Rodzaj przemysłu Firma Sprawca strat Data wyrządzenia strat

Ilość straconych narzędzi pracy:

Tu podlegają zgłoszenia wszystkie choćby najmniejsze straty, dotyczące:

- a. silników parowych, spalinowych i wodnych (podać ilość i moc ogólną w M. K.),
- b. elektromotorów i dynamomaszyn (podać ilość i moc w K.W.),
- c. obrabiarki: tokarnie, wiertarnie, heblarki, frezarki, szlifierki i inne (podać ilość),
- d. maszyny i urządzenia z przewagą żelaza, miedzi i innych materiałów (podać wagę każdego rodzaju maszyn w kg.), podać wagę w kg. oddzielnie dla każdej pozycji.
- e. pasy skórzane i skóra; f. liny i pasy inne,
- g. urządzenia specjalne, h. materiały pomocnicze),
- i. inwentarz żywy (sztuk).

Zgłoszeniu podlegają wszystkie straty, wymienione powyżej i wyrządzone przez którąkolwiek ze stron wojujących (Niemcy, Austro-Węgry i Rosję) lub przez działania wojenne.

Dane te powinny być zgłoszone osobiście przez właściciela zakładu przemysłowego lub osobę, upoważnioną do działania, gdyż na sporządzonym na skutek zgłoszenia dokumencie wymagany jest podpis oficjalny pod pieczętką firmową.

Zgłaszający się powinni mieć przy sobie kwity rekwizycyjne, oraz inne dowody ustalające rodzaj, ilość i wagę straconych przedmiotów.

W ostatecznym razie, w razie niemożności osobistego stawienia, dopuszczalne jest zgłoszenie powyższych danych listem poleconym do Komisji Szacunkowej Przemysłowej Głównej (Warszawa, Chmielna Nr. 2). Listy powinny mieć podpis właściciela zakładu przemysłowego, lub osoby upoważnionej do działania. Do listu powinny być dołączone wymienione powyżej kwity rekwizycyjne i dowody. Zgłoszenia nie poparte dowodami mogą być uwzględnione tylko w wypadkach usprawiedliwienia braku tych dowodów.

Wycena strat dokonywana nie będzie.

Wobec krótkiego terminu każda firma obowiązana jest skutecznie zgłoszenie niezwłocznie i przedstawić

odręcznie wszystkie potrzebne dane.

Zgłoszenia powyższe są bezpłatne.

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU

podkreśla, że:

poszkodowani, którzy się nie zgłoszą, nie mogą liczyć na pomoc państwa przy rewindykacji strat w naturze.

Starania rządu w sprawie rewindykacji strat w naturze mają na celu dobro całego przemysłu polskiego, przeto zgłoszenie strat we wskazanym terminie leży w interesie poszkodowanych przemysłowców.

Zgłoszenia przyjmują:

1. Biuro Komisji Szacunkowej Przemysłowej Głównej w Warszawie — ul. Chmielna Nr. 2 (od daty niniejszego obwieszczenia do dnia 31 października r. b. włącznie).

2. Biuro Oddziału Komisji Szacunkowej Przemysłowej Głównej w Łodzi ul. Nawrot Nr. 13 (od dnia 20 października r. b. do dnia 22 października r. b. włącznie).

3. Biuro Oddziału Komisji Szacunkowej Przemysłowej Głównej w Lublinie — Al. Racławickie Nr. 8 (od dnia 23 października r. b. do dnia 25 października r. b. włącznie).

UWAGA. Obwieszczenie niniejsze dotyczy tylko osób fizycznych i prawnych, zamieszkałych na terenie b. Królestwa Polskiego (Kongresówki). 2478 1

Wozniców i Stangretów

prosimy o jaknajrychlejsze podanie nam adresów swoich pracodawców celem przesłania im żądań o poprawę zarobków woznicom i stangretom.

Sekretariat Okręgowy Polskiego Zjednoczenia Zawodowego Chrześcijańskich Robotników, Łódź, Przejazd 34.

2503 1

19 b m. odegra w Teatrze Wielkim, artyści warszawscy

„SNIEG”

Przybyszawskiego

z udziałem Wandy Modzelewskiej. Bilety do nabycia w ciukierni Gostomskiego. Ta sama sztuka 12-go b. m. w Pałacu Sztuki.

A.A.A.A.A. Kupuję wszelkie futra. Płacę najlepiej. Grosman, Piotrkowska 24. Przyjmuję reperacje kurtki. 2492-00

Do wynajęcia przy rodzinie jeden pokój umeblowany z całym utorzysaniem, opalem i światłem. Rozwodzaka 6-8. 2492-00

Poszukujemy maszyny dopisania

na własność ew. do wypożyczenia

Two Ubezpieczeń „PAX”

Łódź, Piotrkowska 139.

2505 2

Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy

m. Łódź, przy ul. Krótkiej pod Nr 4

Podaje do wiadomości członków, że otrzymano

naftę

do podziału pomiędzy członków
specjalnie do oświetlenia klat-
tek schodowych i mieszkań
stróżowskich

w domach, nieposiadających elektrycznego lub
gazowego oświetlenia.

Zapotrzebowania miesięczne oraz wpłaty
należy zgłaszać w biurze Stowarzyszenia przy
ul. Krótkiej pod Nr. 4

codziennie w godzinach od 9 rano do 1-ej i od
3 do 7-ej po południu. 2499 5

Prezes (podp.) Gustaw Klukow
Dyrektor Biura (podp.) Artur Credo.

2425 1

Bielizna wełniana

damską i
męską tanio
w firmie

Szmechel i Rozner
Łódź, Piotrkowska 100.

Potrzebni CHŁOPCY

do ślusarni mechanicznej Fe-
liksa Szczecińskiego, Kilińskiego-
go 119. Zgłaszać się od godz.
8-3 po poł. 2509-1

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dzie-
cinne, obrusy i kołdry
Ch. Markowicz i S-ka
Piotrkowska № 37, w podwórzu
2514-5

Drobne ogłoszenia:

Kupno i Sprzedaż:

A. A. A. A. A. A. Obrączki
ślubne, pierścionki, kolczyki, gwarancja
za złoto, zegary ścienne, zegar-
ki najtaniej nabyć można: Brze-
zińska 10, Jan Placek. Przy
sklepie zakład zegarmistrzowski
reperacyjny. 7718-9

Dom drewniany o 15 mieszka-
niach sprzedam zaraz. Wia-
domość Nowo-Sikawska 11, u
gospodarza. 8307-4

Wypię szaly (półki) pod towary
lokalne. Zgłaszać się: ulica
Skwerowa 7 m. 2. 7345-2

Kupię pianino i karakulowy za-
kiet dla siebie, zapłacę do-
brą cenę. Hotel Victoria, pokój
4, Piotrkowska 67. 8302-4

Kupię pianino i karakulowy za-
kiet dla siebie, zapłacę do-
brą cenę. Hotel Victoria, pokój
4, Piotrkowska 67. 8302-4

Kupię pianino i karakulowy za-
kiet dla siebie, zapłacę do-
brą cenę. Hotel Victoria, pokój
4, Piotrkowska 67. 8302-4

Młyn wołny dobrze prosperu-
jący do sprzedania. Oferty
w adm. Rozwoju pod „M. R.“
8253-1

Pies-wilk (tresowany) do sprze-
dania. Wiadomość: ul. Wo-
dna 10, T. Szram. 8283-1
N Piotrkowska 173, fryzjer.
8305-1

Sklep spożywczy sprzedam za-
raz z powodu wyjazdu. Ulica
Lipowa № 14. 8150-1

Sklep spożywczy do sprzeda-
nia zaraz. Ul. Polna № 9.
8124-3

Sklep spożywczy oraz aparat
fotograficzny 15x18, skrzyp-
ce i akwarjum sprzedam z po-
wodu wyjazdu. Grabowa 17, w
sklepie. 8321-2

Sprzedam nieruchomość w Ka-
liszu z dużym ogrodzonym
placem, na którym to placu znaj-
dują się dwa domy mieszkalne i
trzy-piętrowy budynek murowa-
ny może być zdany na fabrykę.
Wiadomość: ul. Andrzeja № 60,
Rybarkiewicz, w Łodzi.
8259-1

Sklep spożywczy sprzedam za-
raz z powodu zmiany intere-
su. Lubecka 10. 8372-5

Sprzedam prosiaki. Wiadomość
Brzezińska 104. 8395-5

Sprzedam piekarnię z całym
urządzeniem. Ładwi 47.
8379-2

Sprzedam warsztat stolarski. Ul.
Wysoka 29, Gruszczyński.
8373-2

Szafa ciemna dębowa do sprze-
dania. Wiadomość: Kilińskie-
go 99, 3 piętro, front, prawa
strona. 7777-2

Wóz kolejny średni z skrzynią
do sprzedania. Konstancy-
nowska 98. 8270-2

Włate krawiecką poleca skład
kołder Z. Chądzyńskiej, ul.
Przejazd 16. 8237-1

Zakład fryzjerski do sprzeda-
nia. Nawrot № 41. 8299-2

Z powodu wyjazdu dom do
sprzedania w Łodzi, 27 mie-
szkań, cena przystępna. Ulica
Częstochowska № 51.
8279-2

Z powodu zmiany interesu sklep
do sprzedania galanteryjno-
kolonialno-tabczyny. Wiadomość
Średnia 12. 8359-3

Źródło tanich maszyn do szycia
i reperacja wszelkich syste-
mów w zakładzie i na miejscu.
Główna 58. 8314-2

Różne:

Akuszerka Marja Kubicka przy-
jmuje. Ul. Piotrkowska № 189
m. 14. 8288-6

Pracownik-korrespondent poszu-
kuje posady od zaraz krawiec-
tem lub korrespondentem. Oferty
„Kasbuch“ w administracji Roz-
woju. 8335-1

Chłopiec lat 15 z praktyką po-
szukuje miejsca w sklepie
materiałów lokciowych. Łaskawe
oferty pod „W. W.“ 8350-1

Chcę pożyczyc na 1-szy Nr by-
poteki 5000 mk. Łaskawe
oferty proszę składać do admini-
stracji Rozwoju pod „R. S.“
8352-2

Czeladzie krawieccy potrzebni.
Ul. Kilińskiego 76. 8388-3

Do zakładu wiertniczego po-
trzebny wspólnik-fachowiec,
z niewielkim kapitałem. Szcze-
gółowe oferty do Rozwoju pod
„Fachowiec“. 8394-ac5

Do restauracji poszukuje się in-
teligentną polkę wdowę lub
pannę jako spółniczkę. Oferty
pod „S. S. H. 100“ do admini-
stracji Rozwoju. 8356-2

Kawaler zamożny z braku zna-
jomości pragnie poznać in-
teligentną przystojną pannę ja-
ko towarzyszkę życia. Cel ma-
trymonialny nie wykluczony
Oferty do administracji pod „A.
B. 10“. 8269-1

Krawiec Polski nagrodzony dy-
plomem kroju Akademii Dre-
zdeńskiej przyjmuje obstalunki
ubiorów męskich i damskich
okryć, zamowienia wykonywa-
ją ściśle w oznaczonym terminie.
Zieloną 10, A. Gramens, I piętro.
8296-2

Kursy języków nowożytnych dla
dorosłych Marty Lederowej,
Dzielnia 58-b. Języki: polski, fran-
cuski, angielski, niemiecki. Opla-
ta miesięczna 20 mk. za każdy
z języków. Zapisy codziennie
od 5-9 w. 8327-1

Dziś przedstawienia

dla dzieci i młodzieży

Początek o g. 3.15 po poł.

Cony miejsce od Mk. L. 2485 1

Młody inteligentny polak, na-
m posadzie, z braku znajomo-
ści pragnie poznać panienkę z
dobrego domu w celu matrymo-
nialnym. Oferty pod „Młody“.
8157-1

Młoda inteligentna panna z śre-
dnim wykształceniem po-
szukuje posady bony lub do to-
warzystwa. Może wyjechać. Ła-
skawe oferty: Rozwój „D. H.“
8150-1

Młoda panienka poszukuje miej-
sca w sklepie jako uczeni-
ca. Łaskawe oferty pod „S. S.“
w Rozwoju. 8349-1

Młody człowiek, władający 3
językami, poszukuje posady
woźnego, ewentualnie przyjmie
jakakolwiek. Łaskawe oferty sab
„Władający“ przyjmie admin.
Rozwoju. 8304-2

Nauczycielki otrzymają korzy-
stne posady. Biuro Ludwi-
skiej, Piotrkowska 109. 8334-2

Na Średniej pomiędzy Wscho-
dnia i Widzewską, w czwartek
rano, zgubiono zegarek
srebrny na bransoletce. Łaskawy
znalazca zechce odnieść za na-
groda. Składowa 15-5.
8400-1

Osoba dobrze cerująca stołową
bieliznę potrzebna. „Louvre“
Piotrkowska № 86. 8380-2

Osoba w średnim wieku, zna-
jąca się na gospodarstwie
domowym, poszukuje posady u
samotnej osoby w miejscu lub
na wyjazd. Może być na proba-
stwie. Oferty do Rozwoju pod
ilt. „W. H.“ 8293-1

Pokój nieumeblowany z gazową
lampą, na III piętrze, ul. Ki-
lińskiego, odnajmę solidnej oso-
bie. Oferty pod „T. A. 1.“
8362-3

Poszukuję od zaraz posady u
miejscowego, może być
płyny. Zgłoszenia pod „M.
M.“ w Rozwoju. 8305-1

Poszukuje posady umiarkowa-
nie z kuchnią ewentualnie
korzystania z kuchni. Łaskawe
oferty w Rozwoju sub „Poracz-
nik“. 8376-3

Potrzebna pończoszarka na ma-
szyny ręczne (strikmaszyni)
i cerowaczka do zaszywania
pończoch. Wiadomość: Kiliń-
skiego 147 m. 29. 8513-3

Potrzebna dziewczyna do po-
siąg na stację Konstantynow-
ska 5 m. 22. 8389-1

Potrzebna zaraz zdolna kanto-
rystka. Oferty do Rozwoju
pod „Kantor H. F.“ 8381-2

Potrzebne zdolne panny i ucze-
nice do pracowni ubiorów
dziecinnych. Ul. Kilińskiego № 13
I piętro, front. 8583-2

Potrzebni chłopcy do terminu
do ślusarni. Kilińskiego 50,
Matusiak. 8359-1

Potrzebny kapelmistrz do ucze-
nia muzyki w Dłutowie. Mo-
żna się zgłaszać: Sosnowa № 5,
sklep „Wyzwolenie“. 8210-2

Poszukiwani spółnicy do przed-
siębiorstwa handlowo-przewo-
zowego z kapitałem najmniej
po 20 tysięcy marek. Oferty pod
„Sfinks“. 8256-1

Potrzebna zdolna prasowaczka.
Radwańska 19. 8267-1

Poszukuje się na biuro 2 po-
koje w śródmieściu, I ewen-
tualnie II piętro. Oferty do Ro-
zwoju pod „Biuro“. 8353-2

Pracownia W. Głuszkowskiej
przyjmuje kapelusze filcowe
do przeprasowania i farbowa-
nia na różne kolory, oraz stru-
sie pióra paradizy, boa do pra-
nia, farbowania i tryzowania.
Ulica Przejazd № 14 m. 14, w
oficynie, parter, prawa strona.
7331-631

Przyjmę miejsce gospodyni w
restauracji lub prywatnie. Ul.
Wodna 13, Miller. 8393-3

Potrzebny chłopiec od lat 16
do terminu kowalskiego. Wi-
dzew, Rokicińska 147. 8565-2

Przyposabiam do szkół Śred-
nich (klas starszych). Prze-
jazd 82 m. 1. 8663-2

Pragnęca potrzebna z dobrymi
S rekomendacjami, umiejąca go-
tować do dwojga osób. Juliusza
№ 15 m. 7. 8340-1

Szoter z praktyką poszukuje
S posady. Może być na wyjazd.
Oferty w Rozwoju pod „Szo-
ter“. 8386-5

Zamieszana w wychowaniu sie-
rota poszukuje nauczycielki
w celu przygotowania do egz-
aminów na świadectwo. Oferty
dla „Sieroty“ do adm. Rozwoju.
8332-2

Z peździernika zgubiłam war-
kocz włosów plecionych war-
tości 48 mk. Proszę o łaskawe
zwrócenie za wynagrodzeniem
na ul. Nową 42 m. 3, Antonina
Biniaszek. 8368-1

Z 20 września r. b. powróciłem
z Wiednia z nowymi mode-
lami. Otworzyłem z powrotem
pracownię ubiorów damskich.
Początkowe obstalunki przy-
jmuję z wielkimi ustępstwami.
Rudzki, ul. Piotrkowska 17.
8365-2

Zagubione dokumenty.

Apolonia Maks zgubiła pasz-
port wydany w Łodzi.
8398-8

Ciołek Antoni zgubił legityma-
cję węglową, ul. Przedzaj-
niana 82. 8377-1

Grzy Marcja zgubił paszport
i tymczasowy wydany w Ozor-
kowie. 8265-1

Franciszka Kalewska zgubiła
paszport niemiecki wydany
w Łodzi. 8355-2

Gaworkiewicz Adam zgubił
paszport niemiecki wydany
w Łodzi. 8280-1

Grzelak Wincenty zgubił pasz-
port niemiecki wydany w Ło-
dzi. 8387-3

Milena Płocka zgubiła
paszport polski wydany w
wsiu Kosińskiego, Smiley D
cew. 8344-1

Polona Bielec zgubiła pasz-
port polski wydany w Łodzi.
8344-1

Jan Goss zgubił paszport
niemiecki wydany w Łodzi.
8271-1

Józefa Henczke zgubiła
węglową. 8370-1

Zawierzył Witas zgubił
węglową wydaną za № 54
8353-1

Wojciech Franciszek zgubił
port rosyjski wydany w
Łodzi. 8364-1

Kurza Dyonizy zgubił
węglową № 75189. 8361-1

Kret Wiktorja zgubiła
mację węglową, Zielona
8394-1

Wubasiewicz Antoni zgubił
szport tymczasowy wyda-
ny w Łodzi. 8245-1

Wenc Włodzimierz zgubił
port niemiecki wydany w
Łodzi. 8277-1

Wabużek Antoni zgubił
mację węglową, Zakatna
8392-1

Wojciech Trzaskowski zgubił
mację węglową wydaną za
№ 77. 8361-1

Wojciech Wincenty zgubił
szport niemiecki wydany
gm. Zeromin. 8371-1

Wojciech Wrocławska zgubiła
mację węglową na 2
soby. 8368-1

Wojciech Mendel zgubił
mację węglową, Bałucki Rynek 3.
8397-1

Wojciech Michał zgubił
mację węglową, Zawadzka
8366-1

Wojciech Władysław zgubił
szport niemiecki wydany
Łodzi. 8308-1

Wojciech Marja zgubiła legity-
mację węglową № 16672.
8576-1

Wojciech Engenja zgubiła
port niemiecki wydany w
Łodzi. 8387-1

Wojciech Alfons zgubił paszport
niemiecki wydany w Łodzi.
8378-1

Wojciech Szymon zgubił pasz-
port niemiecki wydany w
Łodzi. 8244-1

Wojciech Szczepan zgubił
kartę zapomogową № 7384
kom. dla bezrobotnych.
8374-1

Wojciech Silberberger Haja Sura za-
gubiła patent, Wschodnia 15.
8367-1

Wojciech Szczepan Rosiak zgubił
port niemiecki i rosyjski wy-
dany w Łodzi. 8272-1

Wojciech Tendowska Czarna zgubiła
szport niemiecki wydany
Łodzi. 8347-1

Wojciech Władysław Tomasz zgubił
mację węglową na 2
soby. 8401-1

Zagubił bilet wojskowy z od-
roczeniem na rok 1893, pa-
szport niemiecki wydany w Ło-
dzi na imię Stanisława Zawiej.
8301-1

Zagubiła Marjanna zgubiła
szport niemiecki wydany
Łodzi. 824-1

Zgubiłem przy Główniej ja-
ko tramwajem plan ogrodza-
nięty w rolę z podpisem
Kołaczkowski. Proszę o zwró-
cenie za nagrodą na Piotrkow-
ską 85. 8201-1

Zagubił paszport wydany
w Łodzi na imię
Skąpskiego. 8225-1

**Kupuję
RUBLE
srebrne.**
Wiadomość w administracji
Rozwoju.